

Lauksaimniecības enerģētikas tehniķa profesionālās kvalifikācijas pamatprasības

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – lauksaimniecības enerģētikas tehniķis.
2. Profesijas kods – nav.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– lauksaimniecības enerģētikas tehniķis nodrošina elektroapgādes un siltumenerģijas ražošanas iekārtu un siltumapgādes sistēmu ekspluatāciju, lai lauksaimniecības ražošanas process un cikls būtu nepārtraukts.

Lauksaimniecības enerģētikas tehniķis strādā lauksaimniecības ražošanas uzņēmumos, strādā kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja uzraudzīt lauksaimniecības enerģētikas sistēmu darbību.
2. Spēja atbildīgi un pārdomāti plānot iekārtu un sistēmu apkopi un remontdarbus saskaņā ar tehnisko un normatīvo dokumentāciju, izmantojot atbilstošas mērierīces, lai nodrošinātu lauksaimniecības enerģētikas sistēmu un iekārtu darbību.
3. Spēja izvērtēt lauksaimniecībā izmantojamo enerģētikas iekārtu un sistēmu darbību, veicot plānoto un ārkārtas diagnostiku, patstāvīgi pieņemt lēmumus, balstoties uz datu analīzi.
4. Spēja izvērtēt lauksaimniecības enerģētikas iekārtās izmantoto mehānisko un elektrisko iekārtu gatavību darbam, veikt to defektāciju un novērst bojājumus.
5. Spēja savas kompetences ietvaros organizēt vai patstāvīgi novērst riskus un apdraudējumus enerģētikas iekārtu un sistēmu darbībā, kā arī

piedalīties avāriju seku likvidēšanā, izmantojot nepieciešamos aizsardzības līdzekļus.

6. Spēja saimnieciski, pārdomāti un ekonomiski pamatoti izmantot materiāli tehnisko bāzi un enerģētikas iekārtu un sistēmu rezerves daļas.

7. Spēja profesionāli sadarboties ar lauksaimniecības enerģētikas procesā nodarbinātajiem speciālistiem.

8. Spēja organizēt sev pakļautā personāla darbu, kontrolēt pienākumu un uzdevumu izpildi.

9. Spēja izvērtēt sev pakļautā personāla prasmes un zināšanas, saprotami izskaidrot veicamā darba uzdevumu, precīzi uzskaitīt darba uzdevuma veikšanai nepieciešamos materiālus un darba laiku.

10. Spēja pareizi aizpildīt, saglabāt un uzturēt lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu apkopes un ekspluatācijas tehnisko dokumentāciju.

11. Spēja ievērot elektrodrošības, darba un ugunsdrošības noteikumu prasības, vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties.

12. Spēja izmantot atbilstošus individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus atbilstoši darba drošības noteikumiem, sagatavot darba vietu drošai darba veikšanai.

13. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot apkārtējai videi.

14. Spēja veikt lauksaimniecības enerģētikas tehniķa darba pienākumus, izmantojot ķīmiskas un sprādzienbīstamas vielas un tehnoloģijas, nekaitējot sev un apkārtējai videi.

15. Spēja nodrošināt darba procesā radušos atkritumu šķirošanu un organizēt to utilizāciju.

16. Spēja ievērot darba tiesiskās prasības.

17. Spēja sniegt pirmo palīdzību.

18. Spēja atrast, izvērtēt un radoši izmantot iegūtās zināšanas par jaunumiem lauksaimniecības enerģētikā.

19. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Pārzināt lauksaimniecības enerģētisko iekārtu un sistēmu darbību.
2. Veikt lauksaimniecībā izmantojamo enerģētisko iekārtu un sistēmu plānoto diagnostiku, sagatavot iegūtos diagnostikas rezultātus to analīzei.
3. Iestatīt un koriģēt lauksaimniecības enerģētikas iekārtas un sistēmas optimālam darba režīmam atbilstoši esošajai tehniskajai dokumentācijai, instrukcijām.
4. Lasīt, saprast un analizēt tehnisko dokumentāciju, tehniskos rasējumus, shēmas un diagrammas lauksaimniecības enerģētikas tehniķa darba veikšanai.
5. Veikt vienkāršus elektroiekārtu un siltumiekārtu remontatslēdznieka darbus lauksaimniecības enerģētikas iekārtās, novērst sistēmas bojājumus.
6. Veikt lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu montāžu un elektromontāžu.
7. Izvēlēties materiālus un rezerves daļas nepieciešamajā apjomā konkrētā darba veikšanai atbilstoši tehniskajai dokumentācijai.
8. Novērtēt iespējamos riskus un piedalīties lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu avārijas seku likvidēšanā.
9. Aizpildīt lauksaimniecībā izmantojamo enerģētikas iekārtu ekspluatācijas tehnisko dokumentāciju.
10. Atrast un lietot informāciju par jaunākajām tehnoloģijām lauksaimniecības enerģētikas nozarē.
11. Pilnveidot profesionālās iemaņas un prasmes, izmantot jauniegūtās zināšanas lauksaimniecības enerģētikas tehniķa darba pienākumu veikšanai.
12. Pārzināt darba aizsardzības prasības, veicot lauksaimniecības enerģētikas tehniķa pienākumus.
13. Novērtēt individuālo un kolektīvo darba aizsardzības līdzekļu atbilstību un to lietojumu, izvēlēties un izmantot tos konkrētajam darba uzdevumam.

14. Novērtēt darbam nepieciešamo instrumentu atbilstību drošai darba veikšanai lauksaimniecības enerģētikas iekārtās un sistēmās.

15. Sagatavot darba vietu drošai darba veikšanai un uzraudzīt, lai pakļautais personāls ievērotu darba aizsardzības prasības.

16. Ievērot ugunsdrošības noteikumus un prast lietot primāros ugunsdzēsības līdzekļus un ugunsdzēsības inventāru, veicot lauksaimniecības enerģētikas tehniķa pienākumus.

17. Atrast un lietot vides aizsardzības reglamentējošo dokumentāciju.

18. Ievērot vides aizsardzības, lauksaimniecības un enerģētikas normatīvos dokumentus.

19. Izprast un ievērot elementāru ķīmisku un sprādzienbīstamu vielu glabāšanas, lietošanas noteikumus, prast lietot ķīmisku vielu absorbentus.

20. Šķirot lauksaimniecības enerģētikas tehniķa darba procesā radušos atkritumus un organizēt to utilizāciju.

21. Veikt lauksaimniecības enerģētikas tehniķa darbu, lietojot videi draudzīgas tehnoloģijas un materiālus.

22. Pareizi nolasīt mēraparātu un skaitītāju rādītājus, uzraugot lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu darbību.

23. Organizēt savu un sev pakļautā personāla darbu atbilstoši veicamajam uzdevumam, novērtēt sev pakļautā personāla darba izpildi.

24. Prast pārliecināt, motivēt un sadarboties ar lauksaimniecības enerģētikas procesā nodarbinātajiem speciālistiem.

25. Saprast darba uzdevuma izpildei nepieciešamās instrukcijas un noteikumus.

26. Uzraudzīt elektroenerģijas un siltumenerģijas apgādes normatīvo dokumentu prasību izpildi.

27. Lietot nepieciešamās speciālās datora lietojumprogrammas, veicot lauksaimniecības enerģētikas tehniķa pienākumus.

28. Veidot elektroiekārtu, detaļu skices manuāli un/vai digitāli.

29. Strādāt ar lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu tehnisko dokumentāciju.

30. Sniegt pirmo palīdzību.

31. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

32. Izvēlēties jaunākās profesijai nepieciešamās informāciju tehnoloģiju lietojumprogrammas un pilnveidot zināšanas.

33. Prast valsts valodu un vismaz vienu svešvalodu.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. lauksaimniecības enerģētikas jaunumi;
- 1.2. atjaunojamie un alternatīvie enerģijas avoti;
- 1.3. sprādzienbīstamas vielas;
- 1.4. inženierekonomika;
- 1.5. modernās diagnostikas metodes;
- 1.6. procesu automātiskās vadības principi;
- 1.7. tehniskās dokumentācijas aprites kārtība;
- 1.8. saskarsmes psiholoģija.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

2.1. lauksaimniecības enerģētikas iekārtu un sistēmu uzbūve, darbības principi;

- 2.2. lauksaimniecības enerģētikas iekārtas un sistēmas;
- 2.3. elektrotehnika;
- 2.4. hidraulika;
- 2.5. siltumtehnika;
- 2.6. elektroenerģijas, siltumenerģijas apgādes normatīvie dokumenti;
- 2.7. enerģētikas iekārtu un sistēmu uzbūve un apkalpošanas specifika;
- 2.8. enerģētisko procesu bīstamība, to riski;
- 2.9. lauksaimniecības iekārtu tehniskā specifikācija;
- 2.10. lauksaimniecības nozares tehnoloģiskie procesi;
- 2.11. videi draudzīgas tehnoloģijas un materiāli;
- 2.12. ķīmiskas vielas un ķīmisku vielu absorbenti;
- 2.13. lauksaimniecības un enerģētikas normatīvi;
- 2.14. inženiergrafikas pamati;
- 2.15. materiālmācība (inženiertehnika);

- 2.16. fizika (siltumfizika, termodinamika);
- 2.17. darba tiesiskās attiecības;
- 2.18. saskarsmes pamati.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. enerģētisko procesu lietošana konkrētajā lauksaimniecības ražošanas sfērā;
- 3.2. montāžas darbu specifika, darba tehnoloģija;
- 3.3. inženiertehniskie marķējumi un apzīmējumi;
- 3.4. tehniskā rasēšana un grafiskie apzīmējumi;
- 3.5. mēraparātu un skaitītāju darbības principi, to lietošana;
- 3.6. darba aizsardzības līdzekļi, preventīvie pasākumi;
- 3.7. darba aizsardzības un elektrodrošības noteikumi;
- 3.8. droša darba veikšana;
- 3.9. vides aizsardzības normatīvi;
- 3.10. atkritumu šķirošana un utilizācija;
- 3.11. pirmā palīdzība;
- 3.12. ugunsdrošības aizsardzības līdzekļi un to lietošana;
- 3.13. valsts valoda;
- 3.14. svešvaloda.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Lauksaimniecības enerģētikas sistēmu nepārtrauktas darbības nodrošināšana.	1.1. uzraudzīt lauksaimniecības enerģētikas sistēmu darbību; 1.2. plānot sistēmu un iekārtu apkopi un remontu; 1.3. diagnosticēt sistēmu un iekārtu darbību; 1.4. novērst bojājumus savas kompetences ietvaros; 1.5. organizēt un piedalīties bojājumu un avārijas seku novēršanā; 1.6. plānot materiālu un rezerves daļu apjomu; 1.7. sadarboties ar citiem darba procesā iesaistītajiem speciālistiem.
2. Pakļautā personāla vadīšana.	2.1. organizēt sev pakļautā personāla darbu lauksaimniecības enerģētikas sistēmu nepārtrauktas darbības nodrošināšanai; 2.2. uzraudzīt sev pakļautā personāla amata pienākumu un uzdevumu izpildi; 2.3. veikt nepieciešamās instruktāžas darba uzdevumu izpildei; 2.4. nodrošināt personāla kvalifikācijas paaugstināšanu nepieciešamo darba un ekspluatācijas uzdevumu izpildei; 2.5. veikt personāla darba uzskaiti un kontroli.
3. Iekārtu apkopes un ekspluatācijas dokumentācijas uzturēšana.	3.1. aizpildīt iekārtu apkopes un ekspluatācijas tehnisko dokumentāciju; 3.2. piedalīties ekspluatācijas instrukciju izstrādē; 3.3. uzturēt esošo tehnisko dokumentāciju; 3.4. glabāt tehnisko dokumentāciju atbilstoši spēkā esošajiem normatīviem.
4. Darba aizsardzības prasību ievērošana.	4.1. izpildīt darba aizsardzības prasības; 4.2. nodrošināt darba aizsardzības prasību ievērošanu enerģētikas iekārtu un sistēmu ekspluatācijas, apkopes un remonta laikā; 4.3. kontrolēt sev pakļautā personāla darba aizsardzības prasību ievērošanu; 4.4. veikt darba aizsardzības un ugunsdrošības instruktāžas; 4.5. organizēt personāla apmācību un atestāciju darba aizsardzībā; 4.6. nodrošināt sev pakļauto personālu ar individuālajiem un kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem;

	4.7. kontrolēt aizsardzības līdzekļu lietošanu; 4.8. ievērot ugunsdrošības noteikumus.
5. Vides aizsardzības prasību ievērošana.	5.1. iepazīties ar vides aizsardzības normatīvajiem dokumentiem; 5.2. glabāt un lietot ķīmiskas un sprādzienbīstamas vielas saskaņā ar drošības datu lapām; 5.3. veikt darba procesā radušos atkritumu šķirošanu un utilizāciju; 5.4. izmantot videi draudzīgas tehnoloģijas un materiālus.
6. Zināšanu un prasmju pilnveidošana.	6.1. sekot jaunumiem enerģētikas nozarē; 6.2. apmeklēt enerģētikas nozares kursus un seminārus; 6.3. pilnveidot zināšanas informāciju tehnoloģiju lietojumprogrammās un svešvalodā; 6.4. lietot iegūtās zināšanas savā darbā.

Lauksaimniecības enerģētikas tehniķa profesionālās kvalifikācijas pamatprasību izstrādes darba grupa:

- Uģis Ķēniņš – eksperts, AS "Rīgas siltums", siltumcentrāles „Daugavgrīva” vadītājs;
 Dzintars Borozinskis – eksperts, AS "Latvenergo" Ķeguma HES, stacijas dispečers;
 Uldis Muižnieks – eksperts, AS "Latvijas elektriskie tīkli", iekārtu remonta grupas vadītājs;
 Artis Spruģevics – eksperts, SIA "Farads", darba vadītājs;
 Valdis Vāravs – eksperts, SIA "Rīgas siltums", elektroinženieris;
 Ieva Bruksle – moderatore, SIA "Biznesa augstskola "Turība", docētāja;
 Gints Burvis – moderators, SIA "Biznesa augstskola "Turība", docētājs.

Lauksaimniecības enerģētikas tehniķa profesionālās kvalifikācijas pamatprasību eksperti:

- Kārlis Briņķis – Latvijas Elektroenerģētiķu un energobūvnieku asociācija, izpilddirektors;
 Inta Sīpola – Latvijas arodbiedrības "Enerģija" arodorganizācijas "Kaskāde" priekšsēdētāja, Pļaviņu HES ražošanas tehniķe.